LAUSUNTO

12.9.2024

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

E 46/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n valmistautuminen laajentumiseen

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITON LAUSUNTO VALMISTAUTUMISESTA EU:N LAAJENTUMISEEN

Elintarviketeollisuusliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston selvitykseen, joka koskee valmistautumista EU:n laajenemiseen.

Valtioneuvoston selvityksessä tuodaan hyvin esille EU:n laajentumisen tarve nykyisessä kiristyneessä maailmantilanteessa ja kuinka laajentumispolitiikka on nähtävä kiinteänä osana EU:n ja hakijamaiden turvallisuuden parantumista. Elintarviketeollisuusliitto yhtyy niin ikään näkemykseen, että sekä EU:hun lähentymisen että jäsenyyden on perustuttava kunkin hakijamaan meriitteihin ja olla tarpeen mukaan peruttavissa.

Suomessa on tunnistettu tulevan laajentumisen erityinen merkitys EU:n yhteisessä maatalouspolitiikassa (CAP). Tasapainoisen ja globaalia ruokaturvaa tukevan ratkaisun löytämisen on Suomen kannassa katsottu edellyttävän riittävän pitkiä siirtymäaikoja ja maataloustukijärjestelmän uudistamista vastaamaan uutta tilannetta. **Elintarviketeollisuusliitto pitää erittäin tärkeänä Suomen kantaan kirjattua edellytystä siitä, että maataloutta on voitava harjoittaa kannattavalla tavalla unionin kaikissa jäsenmaissa.**

EU:n ruokasektorin lainsäädännön vaatimusten täyttäminen

Elintarviketeollisuusliitto korostaa, että lähentymisprosessissa edellytyksenä tulee olla hakijamaiden valmius täyttää myös EU:n ruokasektorin lainsäädännön vaatimukset sisämarkkinoiden elintarviketurvallisuuden takaamiseksi ja tasavertaisen kilpailuasetelman varmistamiseksi vanhojen ja uusien maiden toimijoiden kesken.

Erityisesti Ukrainan mahdollinen liittyminen muuttaa suuresti EU:n maataloustuotannon ja elintarvikealan kokonaisuutta. Ukrainan mukaantulo lisäisi kolmanneksella EU:n viljantuotantoa. Se on myös yksi maailman suurimmista viljanvientimaista ja sillä on merkittävää vientiä monissa muissakin maataloustuotteissa kuten esimerkiksi siipikarjanlihassa ja kananmunissa. Myös tilakoko vaihtelee: on sekä jättimäisiä että hyvin pieniä tiloja.

Samalla kun uusien jäsenmaiden ruoantuotannon potentiaali voi auttaa vähentämään EU:n ulkoisia riippuvuuksia ja lisäämään EU:n raaka-aineiden omavaraisuutta, liittyy

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Suomen näkökulmasta huoli sekä koko EU-sisämarkkinan vakaan toiminnan turvaamiseen että siihen, miten tässä uudessa tilanteessa turvattaisiin Suomen ruoantuotannon erityispiirteet ja tarpeet EU:n ruokasektorilla.

EU:n sisäiset uudistukset ja kannattavan ruoantuotantoon harjoittaminen koko EU:n alueella

Elintarvikeala on yksi Suomen huoltovarmuuskriittisistä toimialoista ja Suomen ruoantuotannolla on pysyvä haitta epäsuotuisten luonnonolosuhteiden takia. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka on varmistanut yhteiset säännöt ja yhteisen rahoituksen ruoan alkutuotannolle Euroopassa, mikä luo pohjan elintarvikkeiden sisämarkkinoiden sujuvalle toiminnalle ja ruokaturvalle EU-alueella. Suuri kysymys on, millaisella rahoituskehyksellä ja CAP-järjestelmällä olisi mahdollista huomioida niin uusien maiden, kuten Ukrainan, kuin nykyisten jäsenvaltioiden tarpeet ja kokonaistilanne ruoantuotannossa. Maatalouspolitiikan rahoituksen siirtyminen merkittävästi EU:n jäsenmaiden kontolle voisi johtaa valtiontukikilpailuun, jossa Suomen ei yleisesti ole katsottu pärjäävän muillakaan tuotantosektoreilla.

Suomessa tulee huolehtia siitä, että EU:n laajentumisprosessissa ja sisäisissä politiikkauudistuksissa ml. komission politiikka-arvioissa, tarkastellaan riittävällä tarkkuudella muutosten vaikutukset pohjoiseen ruoantuotantoon ja varmistetaan Suomessa huoltovarmuuskriittisen tuotantosektorin toimintamahdollisuukset pitkälle tulevaisuuteen.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Marika Säynevirta
marika.saynevirta@etl.fi, p. 040 736 2077